

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZSÉGI ANYANYELVI VERSENY

2021/2022.

5. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

5. osztály

Amikor a magyarok a Vereckei-szoroson át megérkeztek az új haza földjére, éjnek idején átverekedtek a rengeteg erdőn, s a síkságra érve táborot ütöttek. Álmos vezér és főpapja egy-egy hegy tetején állította fel sátrát.

Hajnalhasadáskor, amikor a sereg felébredt, Álmos megszemlélte a tájat, s látta, hogy a szomszédos sziklahegyről vastag füst emelkedett az ég azúrkékje felé.

Álmos ezt egy ellenséges csapat jelzőtüzeinek vélte, és rögtön küldte kényeit, hogy megtudják a dolog mibenlétét. A visszatérő lovascsapat adta hírvül Álmosnak, hogy a főpap mutat be hálaadó áldozatot a „Magyarok Nagy Istenének”, amiért a vándorokat minden akadályon ide vezérelte. Ősi szokás szerint kövér, fehér mént vágott le.

A fejedelem főembereivel maga is megjelent az áldomáson, s nagyon megtetszett neki ez a hely. Arra kérte a főpapot, hogy cserélje fel vele azzal a hellyel, ahol az ő sátra van felállítva. Sokáig vonakodott az ősz pap, míg végre engedett a sok unszolásnak, különösen, amikor egy szép fehér paripát is kapott jutalmul. Amikor megtörtént a csere, Álmos erre a hegyre vont fel a sátrát, s azonnal hozzákezdett a vár alapjának megvetéséhez. A sereg negyven napig pihent itt, s ez idő alatt meglehetősen előrehaladt a vár építése.

(Munkács eredete, Népmonda (részlet))

1. **Olvasd el** a szöveget, majd **értelmezd (egy-egy szóval)** a felsorolt kifejezéseket! Szinonimákat, azaz rokon értelmű kifejezéseket is írhatasz megfejtésként.

a) hajnalhasadáskor: _____

b) áldomás: _____

c) vonakodott: _____

d) unszolás: _____

e) mén: _____

2. **Írj ki** a fenti szövegből **két tulajdonnevet!**

_____

3. **Keress ki** a fenti szövegből **egyszerű szavakat**, amelyek **megfelelnek** a következő képleteknek!

a) **egy szót**, melynek képlete: szótő + többes szám jele: _____

b) **három szót**, melynek képlete: szótő + tárgyrag: _____,

_____, _____

4. Írj ki a fenti szövegből **igéket** a megadott **szempontok** szerint!

a) kijelentő mód, múlt idő, T/3. személy: _____

b) kijelentő mód, múlt idő, E/3. személy: _____

c) kijelentő mód, jelen idő, E/3. személy: _____

d) felszólító mód, jelen idő, E/3. személy: _____

5. **Elemezd mondattanilag** a következő mondatot! A **mondatrészeket** jelöld **aláhúzással** és **betűjelzéssel**!

Ekkor Álmos átadta a fejedelemséget.

6. **Kösd össze** a tulajdonneveket a megfelelő köznevekkel úgy, hogy **értelmes szóösszetételeket** kapj! Az újonnan kapott szavakat **írd a vonalra!** Ügyelj a helyesíráásra!

Ádám	fordulás
Katica	lánc
Eszter	bogár
Pál	csutka

---

7. Keresd a hibát! **Húzd alá** a hibásan írt szavakat, majd **írd le** azokat helyesen a vonalra!

Az erdei ösvényen gyakran lássuk a mókusokat. Sokszor a fejünk felett ugrájják körül egymást.

Helyes alak: _____, _____

8. Határozd meg a **beszélő szándéka** szerint az alábbi **mondat fajtáját!**

Ne bolondozz, Jancsi!

A mondat fajtája a beszélő szándéka szerint: _____

9. Egészítsd ki a táblázatot!

ALAPFOK	KÖZÉPFOK	FELSŐFOK
szép		
	több	
		leghelyesebb
	jobb	
ügyes		

10. Írj tagadó mondatot a kép szavait felhasználva, melyben a következő mondatrészek szerepeljenek: minőségjelző, alany, állítmány, tárgy.

A mondat: _____

11. **Húzd alá** a helyesen írt szavakat!

- a) mesze, messze, meszze
- b) mindjárt, mingyárt, minygyárt
- c) othon, othonn, otthon
- d) kevésbé, kevésbé, kevésbé

12. Írd le **betűkkel** a következő tőszámnevek **sorszámneveit**!

- a) 1: _____
- b) 13: _____
- c) 22: _____
- d) 101: _____

13. **Szótagold** az alábbi mondatot!

Péter a templom mellett lévő bodzafa alatt a nagy hallgatás ellenére diadalt arat.

---

14. **Kösd össze** az **azonos jelentésű** szavakat!

feladat	lővé
barát	lecke
kémia	zsúr
pénz	cimbora
parti	vegytan

15. **Pótold** a mondatvégi **írásjeleket**!

Orsolyáék családja a hétfvégén a folyó mellett vert tanyát__ Édesapja a vízparton horgászott__
Hatalmas csukát fogott__ Orsolya rögtön megjegyezte__
– Hú, de nagy halat fogtál, apa__ Bárcsak én is ilyen ügyes lennék__ Megtanítasz engem is
horgászni__ – kérdezte Orsolya__ Apa, hallod, amit mondok__ Figyelj rám, kérlek__

16. **Figyeld meg** a képen található mondatot! **Javítsd ki** a helyesírási hibákat, és **írd át egy mondattá!**

Javítás: _____

17. **Pótold** a szólásokat a hiányzó **testrészekkel!**

A lehetséges testrészek: mell, szem, fül, orr, kéz, láb, fog, nyelv, nyak, hát, ujj, köröm.

- a) Jól felvágták a _____-ét.
- b) Fél _____-ára sem elég.
- c) Fenn hordja az _____-át.
- d) Tűzbe teszi érte a _____-ét.

18. **Karikázd be** annak a mondatnak a **betűjelét**, amelyik nem ugyanazt jelenti, mint a kiemelt mondat!

Amikor szomorú vagyok, csokit eszem.

- a) Csokit eszem szomorkodás közben.
- b) Csokit eszem, mielőtt elszomorodom.
- c) Akkor kezdek a csoki evéséhez, amikor elszomorodom.

19. **Karikázd be** a következő szavakban az **igekötőt**!

belestek, megelőztek, előbukkant, végigért, beszippantotta, kikérdezte, belenyúlt, eltűnt, beiratkoztak, felkérte

20. **Találd meg** az alábbi mondatban a **hangulatfestő szót**! **Karikázd be**!

Amíg anyu a konyhában szöszmötölt, a csendben hallani lehetett az egerek cincogását.

JAVÍTÁSI KULCS AZ 5. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2022. évi községi anyanyelvi verseny)

1. a) hajnalhasadáskor: pirkadatkor, hajnalban, napkeltekor
b) áldomás: ünnepi lakoma, befejezett munkát, győzelmet, sikert v. más örvendetes alkalmat ünneplő lakoma.
c) vonakodott: idegenkedett, húzódozott, kérette magát
d) unszolás: rábeszélés, meggyőzés, tukmálás
e) mén: 1. a ló hímje; Vagy: 2. (lovaglásra szánt) ló, hátasló, paripa (Bármely más helyes megoldás elfogadható.)

(a = 0,2 + b = 0,2 + c = 0,2 + d = 0,2 + e = 0,2 = 1)

2. Vereckei-szoros, Álmos **(2 x 0,5 = 1)**

3. a) magyarok
b) Pl. tábort, tájat, áldozatot, paripát, mént stb. **(a = 1 x 0,25 + b = 3 x 0,25 = 1)**

4. a) például: megérkeztek
b) például: felébredt
c) bemutat/ mutat be
d) felcserélje/ cserélje fel
Bármely helyes megoldás elfogadható. **(4 x 0,25 = 1)**

5. Ekkor Álmos átadta a fejedelemséget.
időH **(4 x 0,25 = 1)**

6. ádámcsutka, eszterlánc, pálfordulás, katicabogár **(4 x 0,25 = 1)**

Csak akkor adható pontszám, amennyiben a leírtak helyesírása pontos.

7. látjuk, ugrálják **(2 x 0,5 = 1)**

8. felszólító mondat **(1)**

9. **(10 x 0,1 = 1)**

ALAPFOK	KÖZÉPFOK	FELSŐFOK
szép	szébb	legszebb
sok	több	legtöbb
helyes	helyesebb	leghelyesebb
jó	jobb	legjobb
ügyes	ügyesebb	legügyesebb

10. Pl. Jóllakott macska nem fog egeret. **(1)**
Megjegyzés: A közmondás mellett egyéb helyes megoldás is elfogadható.

11. a) messze
b) mindjárt

- c) otthon
- d) kevésbé

(4 x 0,25 = 1)

12. a) első
b) tizenharmadik
c) huszonkettedik
d) százegyedik

(4 x 0,25 = 1)

13. Pé-ter a tem-plom mel-lett lé-vő bo-dza-fa a-latt a nagy hall-ga-tás el-le-né-re di-a-dalt a-rat.
Megjegyzés: a nagy szóalak nem szótagolható, minden egyéb szó helyes szótagolása 0,10 pontot ér.

(10 x 0,10 = 1)

14. feladat – lecke
barát – cimbora
kémia – vegytan
pénz – lóvé
parti – zsúr

(5 x 0,2 = 1)

15. Orsolyák családja a hétvégén a folyó mellett vert tanyát. Édesapja a vízparton horgászott. Hatalmas csukát fogott. Orsolya rögtön megjegyezte:

– Hű, de nagy halat fogtál, apa! Bárcsak én is ilyen ügyes lennék! Megtanítasz engem is horgászni? – kérdezte Orsolya. Apa, hallod, amit mondok? Figyelj rám, kérlek!

(10 x 0,10 = 1)

16. Javítás: Csukd be a kaput, mert a kezed bánja!

(1)

17. a) Jól felvág^ták a nyelvét.
b) Fél fogára sem elég.
c) Fenn hordja az orrát.
d) Tűzbe teszi érte a kezét.

(4 x 0,25 = 1)

18. b)

(1)

19. **belestek**, **megelőztek**, **előbukkant**, **végigért**, **beszippantotta**, **kikérdezte**, **belenyúlt**, **eltűnt**, **beiratkoztak**, **felkérte**

(10 x 0,1 = 1)

20. szöszmötölt

(1)